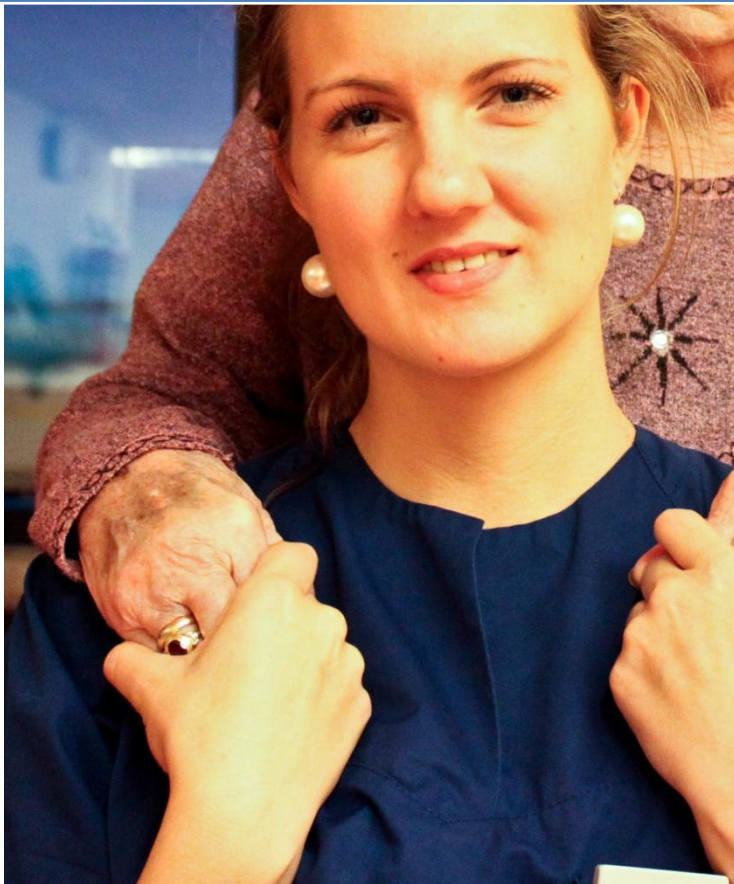

2009

Årsrapport Rokilde sykehjem

Undervisningssykehjemmet i
Møre og Romsdal

Årsrapport

Innholdsregister

Forord - om samarbeid s. 3

Side | 2

1. Om undervisningspsykehjem s.5
2. Organisering s.7
3. Utviklingsarbeid og samarbeidsfora s.8
 - 3.1. Faglige nettverk, Møre og Romsdal s.8
 - 3.2. Sykehjemsforum Kristiansund s.9
 - 3.3. Regionalt nettverk for USH og UHT i Midt-Norge s.10
 - 3.4. Samarbeid med Undine og Ungdomsbedrifter s.11
4. Utviklings – og forbedringsarbeid s.11
 - 4.1. Aktiv omsorg s.11
 - 4.2. Med pasientens øyne – spredning og videre utviklingsarbeid s.13
 - 4.2.1. Deltakelse på omsorgskonferansen "Så god ein dag" s.15
 - 4.2.2. Sprednings- og brukermedvirkningskonferanse på Bolkesjø s.15
 - 4.2.3. Forskningsprosjekt s.15
 - 4.2.4. Samarbeid med pårørende og Brukerråd
 - 4.3. Ryggskole, prosjekt forebyggende arbeid s.16
 - 4.3.1. Forflytningsteknikk s.17
 - 4.3.2. Vitaltrimmen s.18
 - 4.4. Fagprosedyrer, god praksis s.19
5. Opplæring og undervisning s.20
 - 5.1. Samarbeid med Norpro, kurs for pleieassistenter s.20
 - 5.2. Sykepleietekniske oppgaver s.20
 - 5.3. Medarbeiderskap s.20
6. Lindrende omsorg, prosjektstilling s.21
7. Året 2009. Ord fra avdelingene s.22
 - 7.1. 1.etg s.22
 - 7.2. 2.etg s.23
 - 7.3. 3.etg s.24
 - 7.4. 4.etg s.25
8. Økonomi s.26

Forord

– om samarbeid

I februar 2009 gjennomførte undervisningssykehjemmene i Midt-Norge – Verdal bo – og helsetun , Sjøbstad helsehus og Rokilde sykehjem et nettverksmøte i Kristiansund. Side | 3

Et av temaene for dette møtet var tydeliggjøring og profilering av det enkelte undervisningssykehjem sine spesielle kompetanseområder. I løpet av 2009 har det for Rokilde USH sin del kommet klart til syne at selv om sykehjemmet arbeider med et vidt spekter av aktiviteter. For prosjekter og utviklingsområder er det allikevel en spesiell fellesnevner, nemlig *samarbeid*. Selve konseptet undervisningssykehjem bygger på en ide om samarbeid mellom praksisfelt og sykepleierhøgskoler. Grunnpilaren i Rokilde sykehjem sin funksjon som undervisningssykehjem er det nære samarbeidet med Høgskolen i Molde.

Andre viktige områder er:

- Med pasienter og pårørende. Helt siden oppstart av prosjekt USH og fram til dags dato har samarbeid med pasienter og pårørende vært et av hovedfokusområdene. Og i 2009 fikk vi for første gang etablert et aktivt, engasjert, deltakende og medvirkende brukerråd.
- I nettverk. Rokilde USH er med i – og har en aktiv rolle i flere viktige samarbeidsfora, som sykehjemsnettverk Kristiansund, faglige nettverk i Møre og Romsdal, regionalt nettverk for undervisningssykehjem og undervisningshjemmetjenester i Midt-Norge.
- Med og mellom personalet. Svært mange ansatte ved Rokilde sykehjem har etter hvert samarbeidet i grupper i forbindelse med ulike utviklingsoppgaver - både interne og eksterne. På slutten av 2009 ble over 25 % av de ansatte kurset i *medarbeiderskap*.
- Mellom tjenestenivåene. I tillegg til det ordinære samarbeidet mellom tjenestenivåene har lindrende enhet ved Rokilde sykehjem gjennom mange år utviklet et spesielt samarbeid mellom avdelingen og vårt lokale sykehus.
- Mellom ulike kommunale enheter og med andre offentlige og private bedrifter, lag og organisasjoner. Tidligere samarbeid med kulturinstitusjoner er videreført og utvidet i året som har gått. Frivillige lag og organisasjoner er invitert med i videre samarbeid for å skape enda bedre tjenester.

I denne rapporten ønsker vi å beskrive enda mer om punktene som her er nevnt - og enda mer om utviklings- og kvalitetsforbedringsarbeid som har pågått i 2009.

Takk til alle vi har samarbeidet med i året som har gått, og som har bidratt med viktige innspill og bidrag, forventninger og tilbakemeldinger. En spesiell takk til alle dedikerte ansatte som hver dag utfører omsorg med hjerte, hode og hender.

Side | 4

Samarbeid staves med 2 bokstaver: VI
(G.M. Verity)

Inger-Lise Lervik, Fagutviklingssykepleier ved
Rokilde sykehjem. Undervisningssykehjemmet i
Møre og Romsdal 15. januar 2010

1. Om undervisningssykehjem

Hovedmålene til undervisningssykehjem er:

- Å bedre kvaliteten i sykehjemstjenesten
- Å øke status og anseelse for faget geriatri.

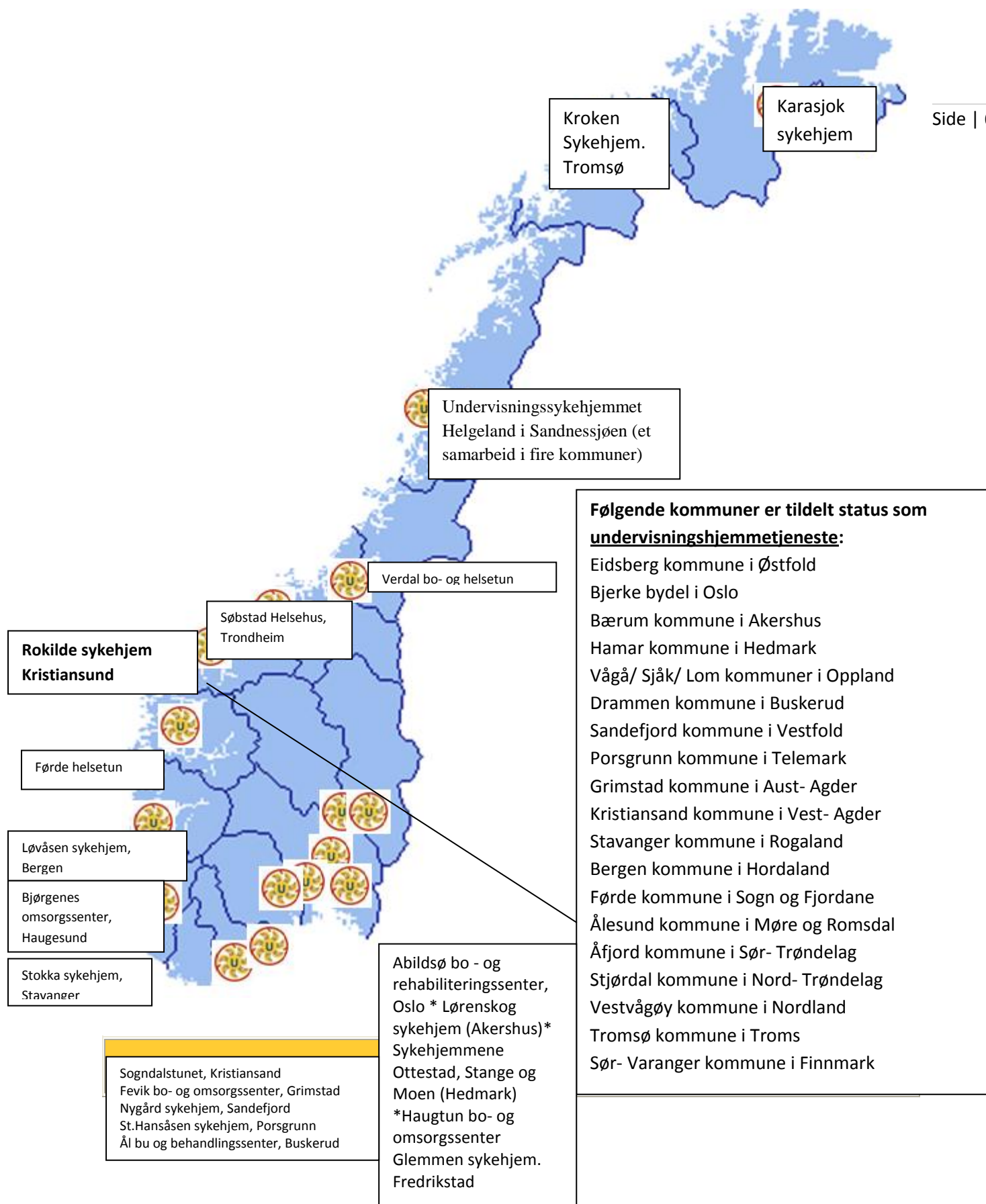
Side | 5

Undervisningssykehjemmene skal bidra til økt kvalitet i den kommunale eldreomsorgen gjennom:

- Å heve og sikre kvaliteten på pleie- og omsorgsarbeidet i sykehjem
- Å løfte geriatrisk omsorgsarbeid opp på et høyt faglig nivå
- Å heve omsorgsarbeidets faglige prestisje
- Å bedre rekrutteringen av fagpersonell til sykehjem
- Å etablere et akademisk miljø på sykehjem
- Å utvikle gode praksis- og læringsmiljøer for studenter/ elever som tar helsefaglige grunn- og videreutdanninger

Alle landets fylker har nå undervisningssykehjem (USH). I tillegg er det etablert undervisningshjemmetjenester i alle fylker (UHT). Ålesund kommune huser UHT for Møre og Romsdal. Se oversikt på neste side.

2. Organisering

Styringsråd. Rokilde USH er organisert med et styringsråd og en prosjektgruppe.

Styringsrådets har i 2009 vært sammensatt av følgende personer:

- Helge A. Carlsen, kommunalsjef i Kristiansund kommune, leder i styringsrådet
- Bjarne Sandvik, planlegger i Kristiansund kommune, nestleder i styringsrådet
- Stein Kulø, spesialkonsulent i Kristiansund kommune
- Marit Hovde Syltebø, seksjonssjef Møre og Romsdal Fylke
- Kari Westad Hauge, dekan, Høgskolen i Molde
- Trude Fløystad Eines, høgskolelektor, Høgskolen i Molde
- Inger Stokke, rådgiver, Nordmøre og Romsdal helseforetak
- Kristin Haarberg, enhetsleder Sjøbustad helsehus
- Signe Nyrønning, fagutviklingssykepleier, Sjøbustad helsehus
- Nora Olsen, konstituert enhetsleder, Rokilde sykehjem
- Inger-Lise Lervik, fagutviklingssykepleier, Rokilde sykehjem

Side | 7

Styringsrådet har møter tre - fire ganger per år, og har blant annet overordnet ansvar for godkjenning -, oppfølging - og avslutning av ulike prosjekt i forhold til gjeldende føringer.

Styringsrådet ivaretar også samarbeid med sentrale eksterne aktører.

Prosjektgruppen møtes én gang i måneden og består av følgende faste medlemmer:

- Bjarne Sandvik, planlegger, utviklingsseksjonen, Kristiansund kommune
- Stein Kulø, spesialkonsulent, utviklingsseksjonen, Kristiansund kommune
- Trude Fløystad Eines, høgskolelektor, Høgskolen i Molde
- Nora Olsen, konstituert enhetsleder, Rokilde sykehjem
- Vibeche Fahsing, Sykepleier 1/prosjektleder, Rokilde sykehjem
- Inger Takle, Sykepleier 1, Rokilde sykehjem
- Aud Dahle, Sykepleier 1, Rokilde sykehjem
- Karina Molvik, Sykepleier 1, Rokilde sykehjem
- Inger-Lise Lervik, fagutviklingssykepleier, Rokilde sykehjem

Prosjektgruppen driver blant annet med strategisk planlegging - og praktisk gjennomføring av enkeltprosjekt, samt koordinerer de ulike prosjektene. Videre forberedes saker til styringsråd, sykehjemsforum og faglige nettverksmøter hvor Rokilde sykehjem har vertskapsansvar, samt muntlig og skriftlig rapportering i forbindelse med gjennomføring - og avslutning av utviklingsprosjekt.

3. Utviklingsarbeid og samarbeidsfora 2009

3.1. Faglig nettverk Møre og Romsdal

Om nettverket

Høsten 2008 etablerte Rokilde sykehjem i samarbeid med Møre og Romsdal Fylke et faglig nettverk for sykehjem i fylket. Hensikten med det faglige nettverket har vært

Side | 8

- Å være et forum for inspirasjon og erfaringsdeling, både distriktsvis og i hele fylket.
 - Å bidra til at fagutviklingsarbeid blir systematisert og presentert
 - Å etablere en felles kunnskaps- og erfaringsbase med oversikt over:
 - o Deltakere i nettverkene
 - o Ressurspersoner og personer med spesiell kompetanse i fylket
 - o Oversikt over prosjekter, fagutviklings- og forebedringsarbeid
- (Fra samarbeidsavtalen gjeldende for 2009)

Kurs i forbedringsarbeid

Våren 2009 arrangerte Rokilde sykehjem kurs i forbedringsarbeid sammen med Nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenesten. Tema for kurset var valgt med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra deltakerne i det faglige nettverket - og med utgangspunkt i Rokilde sykehjems deltakelse i det nasjonale kvalitetsforbedringsprosjektet 'Med pasientens øyne'. Seniorrådgiver Toril Bakke ved nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenestene har vært veileder for Rokilde sykehjem sitt team i løpet av prosjektperioden. Hun deltok som foredragsholder på kursene i forbedringsarbeid som ble avholdt i Molde og Ålesund i april 2009. Metoden det ble forelest om tydeliggjør og forsterker trinn i forbedringsarbeidet. Fremgangsmåten kan tilpasses de lokale forholdene og det enkelte tema, og kan brukes til ulike former for forbedrings- og utviklingsarbeid.

Mer om metoder for kvalitetsforbedring er å finne under kapittelet *verktøy* på kunnskapscenteret sin hjemmeside. www.kunnskapscenteret.no

Rokilde bidro i denne undervisningen med blant pasienthistorier og ulike funn i undersøkelser som er gjort i prosjektet "Med pasientens øyne".

Ny samarbeidsavtale

I løpet av 2009 har det imidlertid blitt mer tydelig at nettverket består av en lite homogen gruppe. I forbindelse med oppstart var tanken å etablere et rent sykehjemsnettverk. Det viste seg ganske fort at kommunene organiserer pleie- og

omsorgstjenestene svært forskjellig, og i noen kommuner finnes ikke begrepet sykehjem. I tillegg står de ulike kommunene og tjenestene overfor et bredt spekter av faglige utfordringer og krevende oppgaver. Fra 2009 har alle fylker nå også fått undervisningshjemmetjenester (UHT) – og for vårt fylke er det lagt til Ålesund kommune. Rokilde sykehjem inviterte høsten 2009 til møte med ressurspersoner innenfor det etablerte nettverket, UHT i Ålesund, Møre og Romsdal Fylke, Senter for Omsorgsforskning og Høgskolene i fylket for å diskutere innholdet i en ny samarbeidsavtale gjeldende fra og med 2010. Arbeidsgruppen har fått betegnelsen 'Samarbeidsorgan for det faglige nettverket i Møre og Romsdal Fylke' og skal utarbeide en ny og endret samarbeidsavtale som er bedre tilpasset intensjonene til USH og UHT som pådrivere og tilretteleggere for omsorgsnær forskning. Forslaget som er under utarbeidelse går ut på at USH og UHT samarbeider med nettverkene og forskningsinstitusjonene om å etablere gode møteplasser for å:

- planlegge og å tilrettelegge for forskning og fagutvikling som for eksempel nettverksmøter i samarbeid med representanter for forskning institusjonene Herunder å se på muligheter for opplæring og kompetanseheving innen prosjektarbeid, det å være arena for forskning, kunnskap om å søke prosjektmidler med mer.
- arrangere fagdager for erfaringsdeling og work-shops

3.2. Sykehjemsforum i Kristiansund

Sykehjemsforum i Kristiansund ble startet opp i april 2007 og bakgrunnen var å skape grunnlag for samarbeid og utvikling mellom de ulike sykehjemmene og avdelingene i kommunen ved å være en arena for erfaringsutveksling, fagutvikling og kompetanseheving. I tillegg til ledere og mellomledere i sykehjemmene i Kristiansund; Frei sykehjem, Kringsjø sykehjem, Bergan sykehjem, Rokilde sykehjem og de to døgnavdelingene ved Barmanhaugen eldresenter deltar Kristiansund kommunes utviklingsseksjon, kommuneoverlege og høgskolen i Molde avdeling Kristiansund. Andre ressurspersoner inviteres ved behov.

3.3. Regionalt nettverk for USH og UHT i Midt-Norge

Det regionale nettverket ble etablert våren 2008 da Verdal bo - og helsetun ble tatt ut som prosjekt USH i Nord - Trønderlag. Nettverket har siden hatt 3 møter per år, alternert mellom Sjøbstad helsehus i Trondheim, Verdal bo - og helsetun i Verdal og Rokilde sykehjem i Kristiansund. Nettverkssamlingen i februar 2009 ble holdt i Kristiansund. Undervisningssykehjemmene diskuterte flere områder for samarbeid og felles utvikling. Blant annet ble det sett på mulighetene for en felles regional nettside for USHene i Midt-Norge. Videre ble det foreslått å arrangere en felles erfaringskonferanse for lindrende omsorg i kommunehelsetjenesten. Konferansen skal holdes i mars 2010 i Trondheim. Når det gjelder nettsiden er dette foreløpig lagt på is på grunn av mangel på finansiering av drift.

Side | 10

Fra regionalt nettverksmøte i Kristiansund februar 2009. Noen av deltakerne: fra Venstre Stein Kulø Kristiansund, Kristin Bratseth Verdal, Per Tore Sandsaunet Verdal, Une L. Hallem Verdal og Kristin Haarberg Trondheim.

I juni 2009 arrangerte Sjøbstad helsehus i Trondheim møte i det regionale nettverket. Et av hovedtemaene på dette møtet var utfordringer i forbindelse med rekruttering. Hver av USH

arbeider med ulike tilnærminger og virkemidler for å rekruttere og å beholde fagpersonell, og vil i det videre nettverksarbeide dele kunnskap om de erfaringene som blir høstet.

Fra høsten 2008 kom også de nye UHT i de 3 fylkene i region Midt-Norge med i dette nettverket. På siste nettverksmøtet i Verdal i november 2009 var derfor også UHTene i Ålesund, Åfjord og Stjørdal representert. I tillegg til faglige innlegg og presentasjoner fra hver av kommunene, ble det brukt en del tid på å diskutere rammer og innhold for det videre samarbeidet gjeldende fra 2010.

Side | 11

3.4. Samarbeid med Undine og Ungdomsbedrifter

Rokilde sykehjem inngikk i høst et 3-årig samarbeid med Undine som sammen med næringslivet i Kristiansund i 2009 startet prosjektet "Sammen mot 2011" – hvor visjonen er å sikre:

- fremtidig økt tilflytning
- sikre god rekruttering til arbeids- og næringsliv på Nordmøre
- øke andelen gründere på Nordmøre

I tilknytning Rokilde sykehjem sitt prosjekt "omdømmebygging" startet et samarbeid med to ungdomsbedrifter ved faglinjen media – og kommunikasjon ved Atlanten videregående skole. Prosjektet skal gjennomføres våren 2010.

4. Utviklings- og forbedringsarbeid

4.1. Aktiv omsorg

Rokilde sykehjem har siden oppstart av prosjekt USH arbeidet målrettet med å etablere flere trivselskapende aktiviteter, og mer kultur i sykehjem. Kulturvertene som er pleiepersonell i ordinær turnus har lagt ned en stor egeninnsats og mye engasjement for å lykkes. På nyåret 2009 ble det imidlertid klart at gapet mellom hva avdelingene kan utrette- og hva som synes å bli forventet – har blitt for stort. Det ble da gjort en endring av organiseringen, og leder av gruppen Astrid Gaupseth har på vegne av alle kulturvertene og de 4 avdelingene gjort

avtaler med frivillige lag, foreninger og enkeltpersoner om ulike underholdningstiltak. Det ble og mer tydelig at det må skilles mellom hva avdelingens personell kan bidra med og hva det er behov for samarbeid med eksterne aktører for å lykkes med. Personalet må gjennom sin fagkompetanse prioritere å gjennomføre grunnleggende pleie og omsorg. Men i det ligger også viktige elementer som tilstedeværelse, nærhet, den gode samtalen, berøring og trøst.

Side | 12

Opera i sykehjem. Foto: Tidens Krav

Gjennom den "Kulturelle spaserstokken" har Rokilde sykehjem, Barmanhaugen eldresenter og de øvrige sykehjemmene i byen å 2009 fått flere flotte forestillinger og konserter, både gjennom avtaler med Operaen i Kristiansund og KKKK-festivalen (Kristiansund Kirke Kunst Kulturfestival)

Margot 100 år i anledning Opera i sykehjem. Foto: Tidens krav.

Men det er et klart behov for at andre typer trivselskapende tiltak, kulturelle innslag og underholdning må etableres gjennom samarbeid med enda flere. Videre er det behov for mulighet for å finansiere tiltak som faller utenfor kriteriene for den Kulturelle spaserstokk, å få gjort mer langsiktige avtaler med potensielle samarbeidspartnere og ikke minst legge til rette for at tiltakene kan koordineres.

Inspirasjonskonferanse

Med bakgrunn i de erfaringene som er nevnt over, arrangerte Rokilde sykehjem, delvis med støtte fra Helseavdelingen og Kulturavdelingen i Møre og Romsdal Fylke en: "Inspirasjonskonferanse om livsglede, kultur – og trivselstiltak i sykehjem" på Thon-hotellet den 25. november 2009.

Side | 13

Synnøve valle fra Livskraftige kommuner og Møre og Romsdal fylke holdt innlegg om frivillighetsarbeid.

Om lag 70 personer deltok på konferansen. Politikere, kommunale ledere og mellomledere, andre ansatte, pleiepersonell, miljøarbeidere fra kultur og helse, frivillige lag og foreninger, tilsatte ved kulturinstitusjoner og utdanningsinstitusjoner, elderråd og brukerråd . Ved hjelp av dyktige og inspirerende foredragsholdere fra blant andre Livsglede for eldre, Oslo Bymuseum, Geria - Oslo kommunes ressurscenter for demens og alderspsykiatri, Kulturavdelingen Møre og Romsdal Fylke ble det gitt eksempler på spennende tilrettelagte tiltak for pleietrengende eldre.

Hyggelig passiar under lunsjen. Fra venstre foredragsholder Ellen Wasserfall fra Geria, Astrid Gaupseth og Jannike Karlsen, begge hjelpepleiere og kulturverter ved Rokilde sykehjem og Ann . Kosberg Aspen, Sykepleier 1 ved Kringsjø sykehjem.

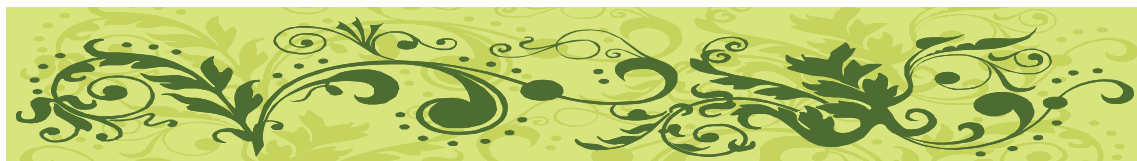
Hensikten med inspirasjonskonferansen var å skape en felles plattform- og engasjement for videre samarbeid og utvikling av en mer aktiv omsorg for den aktuelle målgruppen i Kristiansund. Flere av deltakerne har meldt sin interesse til å delta i det videre arbeidet, og det er derfor en både tverrfaglig og engasjert gruppe som skal videreføre planene for et bedre aktivitets- og kulturtilbud for byens pleietrengende eldre i 2010.

4.2. Med pasientens øyne – spredning og videre utviklingsarbeid

Rokilde sykehjem deltok som et av totalt 20 team i det nasjonale gjennombruddsprosjektet "Med pasientens øyne". Prosjektet er avsluttet men videreutvikling av gode tiltak for økt brukermedvirkning fortsetter. Det gjør også ansvaret for å dele de gode erfaringene fra prosjektet.

4.2.1. Deltakelse på omsorgskonferansen "så god ein dag"

Rokilde sykehjem deltok med stand på Møre og Romsdal Fylkes omsorgskonferanse i september 2009- "Så god ein dag". Med 360 deltakere fra hele fylket fikk Rokilde rikelig anledning til både å knytte nye kontakter, svare på spørsmål og dele ut informasjon om undervisningssykehjemmet. Vår stand skulle i hovedsak vise tiltak for medvirkning og deltakelse for pasienter med mild til alvorlig demenssykdom og ha en utstilling av bøker vi har mottatt som deltakende modellkommune i utviklingsprogrammet om demens underledelse av Nasjonalt kompetansesenter på oppdrag av helsedirektoratet. I tillegg fikk vi muligheter til å informere om lindrende enhet og om USH generelt.

Rokilde sykehjem var også representert på Helsedirektoratets konferanse i oktober "Omsorg i utvikling - fag, forskning, feiring" med egen stand. Konferansen var en markering av at det er 10 år siden de første USH ble etablert, at det nå er undervisningssykehjem og undervisningshjemmetjenester i alle landets fylker - og at det er etablert Senter for omsorgsforskning i alle helseregioner.

4.2.2. Sprednings – og brukermedvirkningskonferanse på Bolkesjø

Teamet fra "med pasientens øyne" var invitert til å delta både på Kunnskapssenterets spredningskonferanse på Bolkesjø- og på den etterfølgende nasjonale konferansen i regi av Helse Sør-Øst om brukermedvirkning. På den nasjonale konferansen deltok teamet med eget innlegg om egne erfaringer og gode eksempler fra Rokilde sykehjem i løpet av og etter prosjektperioden. Brukerrepresentant Gudrun Mokkelbost fortalte om sine erfaringer om kritikkverdige forhold på systemnivå til oss andre i teamet. Det gikk en tid for erkjennelsen om at systemet ikke er noe fjernt og perifert, men at vi er en del av det - og at vi kan gjøre noe med det.

Side | 15

Denne erkjennelsen var for oss et gjennombrudd i måten å tenke på, og har ført til at vi arbeider med kvalitetsforbedring både på individnivå og på systemnivå- selv når det såkalte systemet ligger utenfor det som er definert i egen enhet.

Faksimile fra nettsiden Helseialog sin reportasje om konferansen 23.11.2009

4.2.3. Forskningsprosjekt

Våren 2009 startet forberedelsene til et evalueringsstudie i samarbeid mellom Rokilde sykehjem og Høgskolen i Molde. Det er sykehjemets fagutviklingssykepleier, Inge- Lise Lervik, som har deltatt fra sykehjemets side, mens høgskolelektor Trude Fløystad Eines har vært prosjektleder.

Bakgrunnen studien, var funn fra to tidligere studier i møte med pårørende i 2006 og 2008. Utgangspunktet for disse to studiene var å evaluere relasjonene mellom helsepersonell i to

ulike sykehjemsavdelinger og pårørende til avdelingenes langtidspasienter. I tillegg ble det presentert funn knyttet til belastninger og tanker rundt prosessene pasientene og pårørende hadde gått gjennom før de fikk tildelt en endelig langtidsplass. I løpet av Rokilde sykehjems deltakelse i det nasjonale gjennombruddsprosjekt om brukermedvirkning, ble det enda mer tydelig at det nå var behov for å gå videre med en undersøkelse om pårørendes erfaringer. Fokuset i intervjuene var informasjon og medvirkning i tilknytning til søknad og tildeling av plass i sykehjem.

I utgangspunktet ble det planlagt å gjennomføre gruppeintervju, men på grunn av begrenset respons ble det i stedet gjennomført dybdeintervju.

Intervjuene har gitt flere interessante funn, og det arbeides med å finne fram til hvordan undersøkelsen kan gjøres kjent på en slik måte at den kan bidra til forbedring av praksis.

4.2.4. Samarbeid med pårørende og Rokilde sykehjem sitt Brukerråd

På nyåret 2009 arrangerte Rokilde sykehjem sitt brukermedvirkningsteam sammen med lederteamet et fellesmøte hvor pårørende fra alle 4 avdelingene var invitert.

En særdeles stor, engasjert og entusiastisk gruppe møtte opp, og samme kveld ble det første brukerrådet ved Rokilde sykehjem opprettet. Brukerrådet og lederteamet har møter fire ganger årlig. I tillegg til avdelingsvise møter med pasienter og pårørende, arrangeres fellesmøter for pårørende to ganger årlig.

Brukerrådet ved Rokilde sykehjem er pasientenes eget organ. Brukerrådet oppfordrer pasienter og andre pårørende til å fremme saker gjennom rådet for på den måten medvirke og påvirke i planlegging og utvikling av tjenestene. I tillegg til de faste møtene inviteres brukerrådet med på møter og konferanser som angår kvalitet i tjenestene.

Fra venstre Ingrid Gundersen, Harald Møst og Arve Bruseth (leder i brukerrådet)

4.3. Ryggskole, prosjekt forebyggende arbeid

4.3.1. Forflytningsteknikk

Alle ansatte ved Rokilde sykehjem fikk våren 2009 tilbud om å delta på kurs i forflytningsteknikk. Initiativet til dette tiltaket kom fra arbeidsmiljøgruppen ved Rokilde sykehjem. Tilrettelegging har skjedd i samråd med sykefraværsprosjektet i kommunen. Vital forsikring har hatt ansvar for det innledende kursopplegget. Kursholder på de to innledende dagene var Per Halvor Lunde. Han er utdannet fysioterapeut og har undervist i forflytningsteknikk i mange år. Han har også skrevet flere bøker om emnet, og er internasjonalt kjent innen dette feltet. Fysioterapeut Unni Høiby ved Vital har vært kursholder på de to repetisjonsdagene.

Side | 17

Kursholder, fysioterapeut Per Halvor Lunde demonstrerer forflytning. Sykepleier Henny Ødegård er for anledningen pasient.

Målet med undervisningen har vært å lære de ansatte nye og bedre metoder for forflytning både for å unngå belastningsskader hos personalet - og for å bistå pasientene på en mest mulig skånsom måte. Hver avdeling har i forbindelse med prosjektet valgt å ha egne kontaktpersoner - eller *ryggombud*. Enhetsleder gjennomførte fire møter med

ryggombudene fra hver avdeling i etterkant av kursdagene. Statusrapport inkludert evaluering vil bli gjennomført i 2010.

Side | 18

Gøy med læring! Fra Venstre Tove Bergsnev, Eli Karlsvik, Rita Hansen og Gro Haldorsen.

Det er laget ett eget skjema med 7 forflytningsteknikker som alle ansatte skal læres opp i. Opplæringen vil bli videreført slik at både nyansatte, vikarer - og også andre som ikke deltok på de innledende kursene skal få oppdatert kunnskap om forflytningsteknikk.

Opplæring i forflytningsteknikk Rokilde sykehjem
Kilde: Per Halvor Lunde, kurs i forflytningsteknikk

Navn:	Dato utført:	Opplæring ved:
Forflytning i seng – oppover		
Forflytning sidelengs/ snu seg i seng		
Fra stol til seng		
Fra seng til stol		
Pasienten skal opp i stående stilling		
Pasienten skal innover i stol eller rullestol		
Annet		

Sjekkliste, opplæring

4.3.2. Vitaltrimmen

I tillegg til kursing og opplæring i forflytningsteknikk har to ansatte fra hver avdeling deltatt i et eget opplæringsprogram i "Vitaltrimmen". I løpet av kurset har den aktuelle personalgruppen fått opplæring i å gjennomføre korte trimøkter for resten av personalet. Vitaltrimmen varer om lag i åtte minutter, og ansatte får et lite fysisk avbrekk med bruk av strikk og musikk med instruksjon. Trimmen er lagt inn i arbeidstiden med ulik frekvens på den enkelte avdeling.

Side | 19

Vitaltrim. Fra venstre Henny Ødegaard, Bodil Hjellnes og Gun Turid Roksvåg

4.4. Fagprosedyrer, god praksis

En gruppe ansatte sammensatt av representanter fra hver avdeling – har i løpet av 2009 arbeidet med å revidere eksisterende prosedyrer - og å utvikle flere nye fagprosedyrer for "god praksis". Gruppen har bestått av hjelpepleiere og sykepleiere fra hver avdeling og har sammen utarbeidet nye retningslinjer for primærpleie- spesielt med tanke på et tydeligere ansvar i forhold til oppfølging og kontakt med pårørende og for å sikre økt brukermedvirkning på individnivå. Gruppen har også utarbeidet en egen fagprosedyre for oppfølging av pårørende.

5. Opplæring og Undervisning i 2009

5.1. Samarbeid med Norpro, kurs for pleieassistenter

Rokilde undervisningssykehjem har bistått NOR PRO og NAV i opplæring av pleieassistenter.

Vi har hatt hovedansvaret for grunnleggende opplæring innen pleie og omsorg med fokus på:

Side | 20

- Generell pleie og stell
- Ulike sykdomsgrupper
- Legemidler i sykehjem
- Å arbeide med pasienter med demenssykdom
- Lindrende behandling
- Kost og ernæring
- Lovverk, pasientenes medbestemmelse, verdighet og integritet

Dette undervisningsopplegget ble gjennomført i juni / juli og okt/ nov 09 med til sammen ca 16 deltakere som var valgt ut av NAV. Undervisere var sykepleiere fra de ulike avdelingene ved Rokilde sykehjem.

5.2. Sykepleietekniske oppgaver

Til sammen 10 sykepleiere gjennomgikk opplæring med bruk av smertepumper i tidsrommet 11.02.09 til 25.03.09. Opplæringen foregikk internt på Rokilde sykehjem, og blir gjennomført av kreftsykepleier ved Rokilde 1 etg. Denne opplæringen må foregå kontinuerlige for å holde kunnskapene ved like, slik at sykepleierne ved institusjonen kan ivareta pasientgruppen på lindrende enhet som bruker slikt utstyr. Opplæringen bidrar i tillegg til at sykepleiere opplever økt trygghet når de skal administrere teknisk utstyr.

Det kan være aktuelt å sørge for denne type opplæring også for sykepleiere ved andre institusjoner.

5.3. Medarbeiderskap

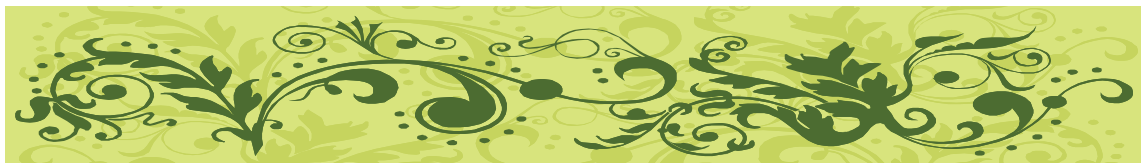
Høsten 2009 søkte Rokilde USH om tilskudd til opplærings- og utviklingsmidler for gjennomføring av kurs i Medarbeiderskap for ansatte. Ved hjelp av dette tilskuddet fikk om lag 27 av 100 ansatte delta på 3 kursdager på et spennende og utviklende kursopplegg med kursleder Åsbjørn Vetti fra KS.

Deltakerne ble plukket ut med bakgrunn i fagområder, utdanning og ansvarsområder. Alle faggruppene ble tatt ut: hjelpepleiere, sykepleiere, omsorgsarbeidere, vernepleier, renholder og spesialsykepleiere. I tillegg ble de med særkilte ansvarsområder prioritert. Medlemmer i arbeidsmiljøgruppen, gruppen med kulturverter, teamsykepleiere, nattevakter – samt faglig og administrativ ledelse.

Hensikten med kurset er å sette fokus på den lærende organisasjon. Hvordan lærer vi av våre feil og våre suksesser? Medarbeiderskap utviklet som arbeidsform og metode til i praksis å legge fundamentet for den lærende organisasjon.

I etterkant av kurset skal hver avdeling i 2010 arbeide videre med prioriterte områder enten det er på tvers av avdelingene – eller spesielle utviklingsoppgaver innen avdelingene.

6. Prosjektstilling, lindrende omsorg

Fra 1 sept 2009 har Kreftsykepleier ved lindrende enhet vært tatt ut i prosjekt som skal vare fram til 31.08.10.

Prosjektet har som hovedmål å:

- Utvikling av grunnleggende og viderekommende kompetanseopplegg for fagpersoner som arbeider med lindrende behandling og pleie.
- Utarbeidelse av faglig og praktisk opplegg for fagpersoner som skal hospitere ved lindrende enhet ved Rokilde undervisningssykehjem, samt veiledning og oppfølging av små og mellomstore kommuner.

Videre gjennomføres en evaluering av syv års samarbeid mellom lindrende enhet / Rokilde undervisningssykehjem, kommunens kreftsykepleier og palliativt team / kreftpoliklinikken ved sykehuset i Kristiansund.

I okt 2009 deltok prosjektansvarlig på ett 2 dagers undervisningsopplegg i Giske kommune hvor 104 medarbeidere innen pleie og omsorg deltok. I desember 2009 ble det iverksatt smerteskole for medarbeidere i Kristiansund kommune med til sammen 39 påmeldte fra hjem og institusjonsbasert omsorg. Dette skal videreføres i 2010.

I tillegg arbeides det med å få til en kompetansepakke innen lindrende behandling som skal gjennomføres 2 ganger i året. Her vil det være aktuelt for helsepersonell både fra hjemmebasert omsorg og institusjonene å delta.

7. Rapport fra avdelingene

7.1. 1.etg. ved Sykepleier 1 Vibeche Fahsing

1. etg. har gjennom 2009 hatt mye utskifting av personell. Dette skaper utfordringer, men og så spennende muligheter i fagmiljøet vårt. I løpet av høsten 2009 ble det ansatt flere nye medarbeidere, og det skal bli spennende å få inn ny kunnskap og nye mennesker.

Fagmiljøet innen lindrende behandling krever kompetanse og erfaring, og på sikt håper man at erfaringsoverføring, kompetanseheving og ett godt arbeidsmiljø vil være med på å bidra til at våre nye medarbeidere får en god og kompetent plattform

1. etg. har sine faste innslag av sosial karakter hvor både pasienter, pårørende og ansatte deltar. Hvert år gjennom de siste 7 år har vi hatt faste tilstelninger:

- Påskefrokost
- Åpent hus 17. mai
- Jordbærfest – når de første Frei bær kommer
- Skalldyr aften, med selvfisket krabbe av personalet
- Julelunsj med pasienter, pårørende og ansatte.

Trivelig samvær rundt festpyntet bord. Skalldyraften ved 1.etg.

Erfaringsutveksling / kompetansespredning

Rokilde 1 etg har med sin lindrende enhet vært og er en kompetansebase innen fagfeltet lindrende omsorg. Hvert år har vi flere hospitanter fra kommuner som ønsker å komme til oss for å ta del i vår kunnskap og erfaring. I 2009 har vi hatt besøk av Bud (Fræna) kommune og Giske kommune. I tillegg har 4 helsemedarbeidere fra andre kommuner hospitert i avdelingen.

Side | 23

Kreftsykepleier ved Rokilde sykehjem Vibeche Fahsing har siden mai 2009 samarbeidet med ressurspersoner fra de to andre undervisningssykehjemmene i Midt Norge om en felles erfaringskonferanse for hele regionen i 2010. I tillegg er senter for lindrende behandling ved St Olav med i dette arbeidet som ledes av fagutviklingssykepleier Inger-Lise Wille ved Sjøbstad helsehus.

Utdanning og kompetanse i avdelingen.

I 2009 ble den første sykepleier i palliasjon ferdig utdannet. I tillegg startet en annen sykepleier på videreutdanning i smerte og smertebehandling. Gjennom hele året har man fokus på å øke kompetansen innen fagfeltet lindrende behandling.

Avdelingen har fortsatt ett tett samarbeid med palliativt team, hvor disse er på ukentlig visitt i avdelingen. Disse fellesvisittene bidrar til viktig kompetanseoverføring og fagutvikling mellom ulike nivå av helsetjenestene.

7.2. 2.etg. ved Sykepleier 1 Inger Takle

I mars startet alle faste ansatte med Demensomsorgens ABC. Dette er et studiearbeid i regi av Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse som går over to år. Avdelingen har tre studiegrupper à 6 personer. Personalet sier det er svært meningsfylt å arbeide sammen for å oppnå fagutvikling på denne måten.

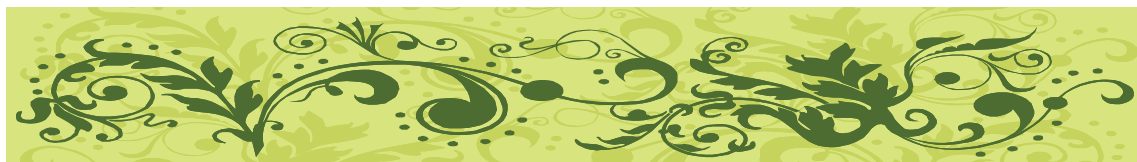
Personalet ved skjermet avdeling er svært opptatt av tilstedeværelse for beboerne. Dette har gjort at det har blitt satt av lite tid til å reflektere rundt det arbeidet som gjøres. Det ble

merkbart at det var lite rom for personalet til å snakke sammen om viktige hendelser knyttet til det daglige arbeidet.

Det kom derfor et ønske fra personalet om å få satt av tid til refleksjon som et ledd i utviklingsarbeidet. Avdelingen startet våren 2009 med refleksjonstid en dag i uken. Denne ble satt til tirsdag. Turnusen ble endret, slik at personalet ikke er trukket pause denne dagen. Det ble satt av ½ time for hvert team. Tiden er nå økt til 40 min.

Personalet reflekterer faglig om bl.a. utfordringer, hva som er vellykket og hva som skal prøves ut overfor hver enkelt pasient. Dette har vært svært vellykket. Ved en skjermet avdeling bør det være rom for refleksjon hver dag, og vi er nå i gang med å utvide dette til refleksjonstid de andre hverdagene, men da kun i 15 min. for hvert team.

7.3. 3.etg. ved Sykepleier 1 Aud Dahle

I begynnelsen av året tok personalet på 3.etg en gjennomgang over hva vi er gode på og hva vi kan bli bedre på. Vi valgte å fokusere på tilstedeværelse til pasientene, og et prosjekt ble satt i gang. I forbedringsarbeidet har vi valgt å kartlegge spesielt pasienter som oppholder mye på rommet sitt. Vi har gjennomført kartlegging av når utvalgte pasienter får tilsyn og samvær med personalet, når det skjer - og i hvilke situasjoner slik kontakt skjer. På den måten har vi sett at personalgruppen får økt oppmerksomhet på tilsyn hos pasienter som opplever ufrivillig ensomhet. Vi ser når på døgnet pasienten blir alene i lengre stunder, og når det er smart å gjennomføre ekstra tilsyn, besøk på rommet. Resultatet fra noen av målingene er lagt fram for brukerrådet ved Rokilde sykehjem.

Avdelingen har i 2009 også hatt ekstra fokus på hvordan vi ønsker at måltidene skal være, og har utarbeidet nye retningslinjer og enda bedre rammer for å skape større trivsel og trygghet i måltidsituasjonene.

Videre har vi deltatt sammen med de øvrige avdelingene i et ryggprosjekt som ble iverksatt med opplæring av Vital våren 2009.

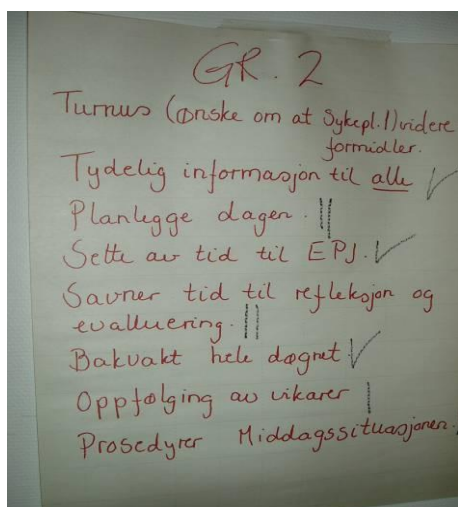

Avdelingen har i den siste delen av året startet med daglig refleksjon. Vi setter av 15 minutter av rapporttiden hver dag for å få til dette viktige tiltaket

7.4. 4.etg. ved Sykepleier 1 Karina Molvik

Side | 25

Avdelingens personell har gjennomført flere møter for i fellesskap å identifisere områder for forbedrings- og utviklingsarbeid. I april ble det arbeidet i grupper for å prioritere hva som måtte prioriteres først. Flere områder for utvikling og forbedring ble summert opp:

Eksempel på gruppearbeid

- Behov for bedre informasjonsflyt
- For knapp tid til dokumentasjon
- For lite tid til å planlegge dagen
- Behov for refleksjon
- Bedre opplæring av nye vikarer
- Bedre rutiner ved måltid, uklare retningslinjer for ansvarsfordeling

Enkelte områder ble tatt som hastesaker, mens andre områder ble prioritert for mer systematisk gjennomgang over tid. Et forbedringsområde som gikk igjen i alle gruppene var behovet for å bedre rutiner i forbindelse med måltid- spesielt middagsservering.

Avdelingen og fagutviklingssykepleier samarbeidet om å utvikle ny fagprosedyre. I arbeidet ble det brukt flere metoder for kvalitetsforbedring, blant annet flytdiagram som tydeliggjorde flaskehalser og forbedringspunkt. Avdelingen har bestemt å bruke tid på en grundig og systematisk gjennomgang og evaluering av eksisterende rutiner og fagprosedyrer i tiden framover.

8. Økonomi

Regnskapet for 2009 viser et forbruk til direkte prosjektkostnader på kr. 818 000. I tillegg var det betydelig merutgifter knyttet til gjennomføringen av ulike prosjekter og aktiviteter beregnet til ca. 300 000. I 2009 ble det dermed brukt vel 1,1 mill. kr. til direkte drift av prosjekter med videre knyttet til undervisningssykehjemmet.

Side | 26

Tilskuddene for 2009 beløp seg til vel 0,6 mill. kr., hvorav 0,5 mill. kr. ble overført som tilskudd fra Helsedirektoratet.

Den direkte driften av undervisningssykehjemmet 2009 viser en aktivitet som langt overstiger tilskuddene. Spesielt utgjør drift av faglige nettverk og regionale samlinger vesentlige merutgifter. Fortsatt drift av de faglige nettverkene er høyt prioritert av Rokilde undervisningssykehjem, men må forbeholdes muligheter for finansiering i form av direktetilskudd.

Foto:

Rokilde sykehjem
Hedda Bangsund
Tidens Krav